

indenfor den københavnske „Kvindernes Handels- og Kontoristforening“, og man skulde derfor synes, at alle Parter snart maatte kunne mødes til en tilfredsstillende Ordning.

Et andet uheldigt Forhold er Opsigelsesspørgsmaalet, som desværre giver Anledning til altfor megen Usikkerhed og ofte til Retssager. Det er vistnok saaledes, at baade Principalen og den, der lader sig engagere, ved Engagementet ofte gaar udenom dette Spørgsmaal, undertiden af Forglemmelse, stundom vel ogsaa for i givet Tilfælde at kunne vælge den Opsigelsesfrist: 14 Dage, 1 Maaned eller 3 Maaneder, der passer den Opsigende bedst. Da der ikke findes aldeles bestemte Lovregler for dette Forhold, vilde det være meget ønskeligt, om det blev fast Skik eller Lov, at dette Spørgsmaal altid ordnedes skriftlig Parterne imellem, saaledes som det forøvrigt finder Sted i de fleste af de Forretninger, der beskæftiger et stort Personale.

Uddannelse paa Handelsskoler har de ved Handelen og paa Kontorerne ansatte unge Kvinder rig Adgang til. „Handelsskolen for Kvinder“ er gaaet over paa andre Hænder, idet Frøken Testmann har trukket sig tilbage til et velfortjent Otium efter i nogle og tredive Aar at have uddannet en Mængde Kvinder, væsentlig til Kontorfaget, af hvilke mange til hendes store Glæde efterhaanden har opnaaet særdeles vellønnede Pladser. Baade i København og i Provinserne findes desuden en Mængde mere eller mindre gode Handelsskoler, til hvilke Kvinder har Adgang jævnsides med Mænd. Det bør særlig nævnes, at „Købmandsskolen“ i København, der er oprettet i 1880 af „Foreningen til unge Handelsmænds Uddannelse“, og som nu har til Huse i en meget stor, moderne Skolebygning, siden 1903 er bleven aabnet ogsaa for Kvinder, paa Dagskolen i Fællesklasser, paa Aftenskolen i særlige Klasser i en særskilt Bygning. Skolens Inspektør, Hr. Emil B. Sachs, som er meget interesseret i Kvindernes Uddannelse, meddeler imidlertid, hvad der ogsaa stadfæstes fra anden Side som det almindelige, at Kvinderne mest søger Skolen før de har faaet en Plads, medens det hører til Sjældenhederne, at en kvindelig Ekspeditrice søger Aftenskolen, og dog giver Skolen mest Udbytte for den, der har begyndt den praktiske Virksomhed ved Ekspedition eller paa Kontor. Grunden til, at Kvinderne ikke søger Aftenskolen er vel i første Række den, at de savner Kræfter til efter en lang Arbejdsdag at søge Undervisning, i Forbindelse med hvad ovenfor er sagt om Lærlingeforholdet. Principalen er ifølge Lærlingeloven forpligtet til at give sin Lærling Lejlighed til at søge Aftenskole, og som oftest stilles der Fordring til den mandlige Lærling i saa Henseende.

Hvad kan nu en Ekspeditrice opnaa i Gage?

Ja, det afhænger naturligvis først og fremmest af hendes Dygtighed; men medens en nylig udlært mandlig Ekspedient faar 75 à 80 Kr. om Maaneden og hurtigt Stigning, faar den kvindelige Ekspedient, der har været 4—5 Aar ved Faget som Regel ikke mere end 50—60 Kr. om Maaneden og har ondt ved at naa frem til de højere Gager; dog maa det siges, at Lønningerne for Ekspeditricerne i de senere Aar er i Stigning. Bedst lønnede er vistnok de dygtige Konfektionsekseditricer, som kan tjene 125—150 Kr. pr. Maaned. Stormagasinerne, som beskæftiger saa mange Kvinder, uddanner nærmest disse til Specialister, idet den enkelte Afdeling virker som Specialforretning. Indenfor en saadan stor Forretning har den dygtige jo altid en Chance for at tjene sig op til en mere selvstændig Stilling som Leder af en Afdeling el. l. med forholdsvis høj Gage, ligesom det jo er en Selvfølge, at Sprogkundskaber og almindelig Dannelse hjælper til Avancement. Det høres derfor ofte, at de unge Piger med disse Egenskaber i højere Grad burde søge til Ekspeditionen i Stedet for som nu fortrinsvis til Kontorerne, men her gør Fordommen mod at staa bag en Disk sig ofte gældende.

I de meget store Forretninger beskæftiges tilige en Del ganske unge Piger ved Indpakning o. l., og disse gaar i Reglen senere over til Ekspeditionen, saafremt de er egnede dertil.

Medens det ved Ekspeditionen beskæftigede Personale, mandligt og kvindeligt, væsentlig har samme Arbejde, kun at Lønvilkaarene er forskellige, stiller Forholdet sig noget anderledes for en stor Del af de paa **Kontorerne** ansatte Kvinder. Selvfølgelig har en Del af disse endogsaa meget betroede og selvstændige Stillinger, men en Mængde af de kvindelige Kontorister benyttes, netop fordi de er Kvinder og derfor i ethvert Tilfælde for Tiden billig Arbejdskraft, til underordnet, ret mekanisk Arbejde. Stiller Lønningerne sig ugunstigt for det underordnede, kvindelige Ekspeditionspersonale, da er det snarere værre paa Kontorerne, hvor en Gage fra 25—40 à 50 Kr. hører til det almindelige. **Kassererskerne**, som indtager en Mellemstilling mellem Ekspeditions- og Kontorpersonalet har som Regel en lignende Løn som det underordnede Kontorpersonale. En dygtig Bogholderske derimod, som har faaet en god Uddannelse og kan udføre sit Arbejde selvstændig har i Reglen 100 à 150 Kr. om Maaneden undertiden mere, og lignende Gager oppebæres af dygtige kvindelige Stenografer og Maskinskriversker med gode Sprogkundskaber. Denne sidste Klasse er bleven ret talrig, og der er stærk Efterspørgsel efter dygtige Kræfter i dette Specialfag.

Banker og Forsikringsselskaber beskæftiger ogsaa en Del kvindeligt Kontorpersonale, saaledes findes der, som bekendt, i Nationalbanken nogle kvinde-